

Ks. Roman Buchta

Uniwersytet Śląski

Wydział Teologiczny

Barbara Matuszewska

Olsztyn

XIII Ogólnopolska Konferencja Katechetów Szkół Specjalnych
„Metoda Montessori w katechezie specjalnej”
(Brenna 19–22 września 2013)

Od 19 do 22 września 2013 roku spotkali się już po raz trzynasty w Brennej katecheci szkół specjalnych. Jak co roku, organizatorami spotkania byli pracownicy naukowcy Wydziału Teologicznego UŚ w Katowicach. W tegorocznej konferencji wzięło udział około 75 osób z całej Polski. Godny podkreślenia jest fakt, że wiele z nich przybywa tutaj corocznie od pierwszego spotkania. Tematem przewodnim tegorocznego sympozjum była metoda pracy z dziećmi zaproponowana przez Marię Montessori.

Sympozjum rozpoczęło się wykładem dr Aleksandry Brzemia-Bonarek z Krakowa pt. „Dopuszczalność do sakramentów osób z niepełnosprawnością intelektualną – w świetle orzeczeń Stolicy Apostolskiej”. Na wstępie prelegentka uświadomiła zgromadzonym wielość publikacji w literaturze anglojęzycznej i włoskiej, dotyczących kwestii przeżywania wiary przez osoby z niepełnosprawnością intelektualną. Wskazana literatura zaczęła dynamicznie rozwijać się po roku 1980, kiedy to w języku włoskim pojawił się nowy termin „teologia niepełnosprawności”. Niejako konsekwencją licznych publikacji było ogłoszenie roku 1981 „Rokiem osób niepełnosprawnych”. W tym czasie ukazał się także dokument Kongregacji Nauki Wiary na *Międzynarodowy rok osób niepełnosprawnych* (4 III 1981). W dalszej części wystąpienia prelegentka zwróciła uwagę na *Kodeks prawa kanonicznego* wskazując kanony mające zastosowanie

przy udzielaniu sakramentów świętych osobom z niepełnosprawnością. Zachęciła również do zapoznania się z regułami interpretacji Księgi IV *Kodeksu prawa kanonicznego*, nauczaniem św. Piusa X, wskazaniem Kongregacji ds. Sakramentów Świętych zawartymi w dekrete *Quam singulari* z 8 sierpnia 1910 roku; nauczaniem papieży Jana Pawła II, Benedykta XVI oraz Franciszka. Wspomniała także o publikacjach dotyczących osób niepełnosprawnych i ich życia sakramentalnego opracowanych przez ks. dr. Krzysztofa Sosnę. Podsumowując wystąpienie, prelegentka zachęciła zgromadzonych do wykazania koniecznej nieraz odwagi w walce o życie sakramentalne osób niepełnosprawnych. Wieczór zakończono Eucharystią sprawowaną w intencji uczestników sympozjum i ich podopiecznych, powierzając Panu Bogu troski, radości i kłopoty związane z katechezą specjalną.

Kolejny dzień konferencji poświęcony został wprowadzeniu w metodę Marii Montessori i w tzw. katechezę Dobrego Pasterza. Przewidziano także pracę w sekcjach odpowiadających poszczególnym rodzajom niepełnosprawności. Poprzez prezentację multimedialną katecheci zapoznani zostali z postacią Marii Montessori oraz jej fundamentalnymi zasadami pedagogicznymi. Stworzono także możliwość obejrzenia przywiezionych przez prowadzących warsztaty ciekawych pomocy dydaktycznych. W trakcie spotkania zachęcono katechetów do odwiedzania strony internetowej przedszkola montessoriańskiego w Łodzi prowadzonego przez siostry bernardynki. Jako ostatni punkt piątkowego programu przewidziano projekcję filmu „October Baby”.

Kolejny dzień konferencji poświęcony został zapoznaniu się z metodą Marii Montessori w praktyce. Katecheci mieli okazję obserwować pracę z wieloma pomocami przeznaczonym do tej metody, jak „wstęga czasu”, czy „taśma darów”. W trakcie warsztatów przewidziano również możliwość samodzielnego wykonania przez katechetów szablonów do katechezy o Dobrym Pasterzu. Uczestnicy ćwiczeń zostali zapoznani z bogatą literaturą dotyczącą omawianej metody oraz katalogiem gotowych pomocy dydaktycznych. Wieczorem organizatorzy konferencji stworzyli możliwość podzielenia się przez uczestników konferencji swoimi osiągnięciami. Była to również okazja dla wyrażenia przez katechetów opinii na temat nowej *Podstawy programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce* (2010). Odpowiadając na prośbę ks. dra hab. Andrzeja Kicińskiego (KUL Lublin) katecheci mieli możliwość wypowiedzenia się na piśmie na temat zalet i mankamentów Podstawy oraz jej przyjęcia w gronie nauczycieli religii. Także ks. dr Krzysztof Sosna (UŚ Katowice) poprosił katechetów o wypowiedź na temat problemów, z jakimi spotykają się w przygotowaniu do sakramentów dzieci z niepełnosprawnością intelektualną, o tym, co pomaga im w przygotowaniu, oraz podzielenie się wszelkimi uwagami dotyczącymi pracy w katechezie specjalnej. Dyskusja przeciągnęła się do późnego wieczoru, gdyż – jak podkreślali uczestnicy spotkania – konferencje w Brennej to dla wielu z nich praktycznie jedyna możliwość podzielenia się swoimi problemami katechetycznymi i próba wspólnego poszukiwania rozwiązań sytuacji przekraczających indywidualne możliwości katechetów.

W ostatnim dniu konferencji przewidziano wystąpienie dr Natalii Ruman (UŚ), która w swoim wykładzie ukazała Marię Montessori jako pedagoga. W trakcie wystąpienia wskazano także jej zasługi dla wychowania religijnego osób z niepełnosprawnością. W imieniu organizatorów podsumowania konferencji dokonał ks. dr Roman Buchta (UŚ), który podziękował wszystkim za przybycie, twórczy udział w sympozjum i zaprosił na przyszłoroczne spotkanie.